

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Lenky Krupíčkové a Davida Hipšra v právní věci žalobce: **M. P.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, ve věci návrhu žalobce na ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 27. 2. 2023, č. j. 60 A 22/2022-49,

t a k t o :

Žádost žalobce o ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 27. 2. 2023, č. j. 60 A 22/2022-49, **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce požádal svým návrhem ze dne 9. 3. 2023, který byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen dne 24. 3. 2023, o ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 27. 2. 2023, č. j. 60 A 22/2022-49.

[2] Podle § 35 odst. 9, věty první, ve spojení s § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jsou podmínkami pro ustanovení zástupce nedostatek prostředků a nezbytná potřeba ustanovení zástupce k ochraně práv účastníka. Nedostatek prostředků musí účastník doložit.

[3] Vzhledem k tomu, že žalobce ve svém návrhu netvrdil a nedoložil, jaká je jeho majetková situace, soud jej přípisem ze dne 30. 3. 2023, č. j. Na 54/2023-9, vyzval, aby tak učinil za pomoci přiloženého formuláře ve lhůtě 14 dnů od doručení přípisu. Žalobce byl současně poučen, že nebude-li na základě dodaných podkladů možné řádně posoudit, zda má či nemá dostatek prostředků, bude jeho žádost zamítnuta.

[4] Žalobce ve lhůtě (7. 4. 2023) zaslal soudu předmětný formulář. V něm uvedl pouze, že není zaměstnaný, nemá žádný příjem, je nemajetný a má závazky vůči státu, zdravotní pojišťovně a Dopravnímu podniku města Ústí nad Labem v celkové výši asi 1 000 000 Kč.

[5] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. může předseda senátu navrhopateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být

i advokát. Z § 36 odst. 3 s. ř. s. vyplývá, že účastníka, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, lze na jeho žádost osvobodit od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že samotný návrh zjevně nemůže být úspěšný, žádost o osvobození od soudních poplatků zamítne.

[6] Účastníku řízení lze tudíž ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny tři podmínky: (i) účastník řízení doloží, že nemá dostatečné prostředky, (ii) jeho návrh není zjevně neúspěšný a (iii) ustanovení zástupce je nezbytné k jeho ochraně.

[7] Pokud jde o první podmínku, tj. prokázání nedostatku prostředků, je to účastník řízení, kdo musí uvést skutečnosti, které jeho žádost odůvodňují a ty řádně doložit. Nestačí pouhé tvrzení o nemajetnosti. Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS, vyslovil, že „*povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje.*“ Obdobný závěr vyplývá i z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009-95, č. 2163/2011 Sb. NSS, či z rozsudku téhož soudu ze dne 3. 8. 2011, č. j. 2 Afs 36/2011-81. Z další judikatury Nejvyššího správního soudu pak vyplývá, že nevěrohodnost či neúplnost tvrzení ohledně nedostatku prostředků vylučuje, aby bylo žádosti vyhověno (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009-88, ze dne 1. 3. 2013, č. j. 9 As 7/2013-12, ze dne 20. 8. 2014, č. j. 2 As 87/2014-44, či ze dne 30. 1. 2015, č. j. 7 As 233/2014-58).

[8] Nejvyšší správní soud posoudil tvrzení žalobce optikou uvedených judikатурních východisek a nemohl jinak, než dospět k závěru, že tvrzení žalobce jsou neúplná a nevěrohodná. Žalobce uvádí, že je zcela bez prostředků – nemá žádné příjmy (jakéhokoliv druhu), nedostává žádné sociální dávky a nemá žádný majetek vyšší hodnoty. Žalobce však nespécifikuje, z čeho hradí své nutně existující náklady na základní životní potřeby (bydlení, stravu, přístup k datové schránce atp.). Již proto jsou jeho tvrzení o absenci jakýchkoliv příjmů nevěrohodná, resp. neúplná a Nejvyšší správní soud na základě nich nemohl posoudit majetkovou situaci žalobce. Adekvátnímu posouzení majetkové situace žalobce brání i fakt, že žalobce v jím zaslaném formuláři neuvedl žádné údaje týkající se jeho nákladů. Nejvyšší správní soud mu přitom zaslal formulář, dle kterého (body 30 - 32) měl soudu sdělit i průměrné měsíční náklady na bydlení, na stravování a jiné případné pravidelné měsíční výdaje (jízdne, náklady na ošacení, školní potřeby, školní a zájmové aktivity, apod.). Skutečnost, že žalobce Nejvyššímu správnímu soudu zaslal povětšinou proškrtaný formulář bez uvedení všech informací, jde k jeho tíži (viz usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 9. 2019, č. j. 7 Afs 273/2019-46).

[9] Na základě uvedených skutečností soud dospěl k závěru, že žalobce nesplnil podmínky pro ustanovení zástupce, jelikož dostatečně konkrétně a věrohodně netvrdil a neprokázal nedostatek finančních prostředků. Soud proto výrokem I zamítl jeho žádost o ustanovení zástupce.

[10] Soud na závěr upozorňuje, že v případě, kdy navrhovatel (zde žalobce) požádá o ustanovení zástupce, lhůta pro podání návrhu na zahájení řízení (zde kasační stížnosti) ze zákona neběží, a to od podání této žádosti do právní moci rozhodnutí o ní (§ 35 odst. 9, věta třetí, s. ř. s.). V nynější věci tedy žalobci lhůta k podání kasační stížnosti neběží od podání žádosti o ustanovení zástupce dne 9. 3. 2023 do právní moci tohoto usnesení, tj. do

pokračování

dne doručení tohoto usnesení žalobci (§ 54 odst. 5 ve spojení s § 55 odst. 5 s. ř. s.). Tímto usnesením tedy není dotčena jeho možnost podat kasační stížnost (viz usnesení ze dne 26. 7. 2018, č. j. Na 167/2018-4, ze dne 24. 10. 2018, č. j. Na 195/2018-13, a ze dne 5. 11. 2018, č. j. Na 221/2018-20).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu